

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stg. Chr. Voortgezet Onderwijs

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 26 maart 2019

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder schoolbestuur in Nederland. Het vierjaarlijks onderzoek is dit jaar uitgevoerd bij het bestuur van de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te Heerde. We hebben onderzocht of het bestuur op zijn school zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of het financieel in staat is om ook in de toekomst goed onderwijs te blijven verzorgen.

Wat moet beter?

Het bestuur moet zorgen dat de kwaliteit van de lessen op een belangrijk onderdeel beter wordt. In de lessen wordt te weinig rekening gehouden met verschillen tussen leerlingen. Om méér uit de leerlingen te halen en aan te sluiten bij de doelen en ambities van de school is het van belang hier meer aandacht aan te besteden.

Wat kan beter?

We hebben overwegend traditionele en docentgestuurde lessen gezien. Dit is niet per se nadelig voor de onderwijsresultaten, want die liggen boven de norm. De vraag is of deze manier van lesgeven nog past bij de eigen ambities van de school? Er zijn genoeg ideeën, maar we zien het nog onvoldoende terug in de onderwijspraktijk. Daar mag meer op gestuurd worden. Niet van bovenaf, maar gezamenlijk (schoolleiding en docenten) het gesprek voeren over onderwijs is een belangrijke voorwaarde om voldoende draagvlak te creëren om die ambities waar te maken.

Daarnaast is het belangrijk dat het bestuur beter zicht krijgt op de leskwaliteit van de hele school en aandacht besteedt aan de kwaliteit van de lessen. Op onderdelen (lesdoel benoemen, activerende werkvormen) kan dat beter.

Voor een volledige verantwoording in het jaarverslag is het nodig dat de continuïteitsparagraaf alle benodigde onderdelen bevat, en die onderdelen ook goed worden toegelicht. De toelichting op de leerlingenraming en op de verschillende posten van de meerjarenbegroting – met de effecten op die posten van het strategisch beleid - vonden wij erg mager.

De intern toezichthouder geven wij in overweging in het volgende jaarverslag aandacht te besteden aan de doelmatigheid van de besteding en de verantwoording van zijn toezicht daarop.

Bestuur: Stichting Christelijk VO de Noordgouw
Bestuursnummer: 40922

School onder bestuur: Christelijk College de Noordgouw

Totaal aantal leerlingen: 971

BRIN: 00MP-00

Het bestuur wordt aangeraden in het volgende jaarverslag nader aandacht te besteden aan de besteding en de verantwoording van de middelen passend onderwijs. Ook vragen wij het bestuur om het onderscheid publiek-privaat nader te overwegen en daarover transparant te verantwoorden.

Wat gaat goed?

Hoewel wij geen onderzoek hebben gedaan naar de veiligheidsbeleving of het schoolklimaat, stellen wij vast dat de sfeer op school veilig en prettig is. Er is sprake van een goede pedagogische relatie tussen leerlingen en docenten. Dit is een belangrijke voorwaarde om te komen tot goed onderwijs.

Het financieel beheer van het bestuur is in orde. Het bestuur weet hoeveel geld het nu en in de toekomst nodig heeft voor het geven van goed onderwijs. Het bestuur verkrijgt en besteedt de middelen die het daarvoor van de rijksoverheid ontvangt in overeenstemming met de wettelijke eisen.

Vervolg

Het bestuur krijgt de opdracht om een onderdeel van het lesgeven te verbeteren. Leraren moeten meer rekening houden met verschillen tussen leerlingen. Bij een volgend bezoek gaan wij onderzoeken in hoeverre dit onderdeel van het lesgeven is verbeterd.

Inhoudsopgave

1.	Opzet vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op bestuursniveau	8
3.	Resultaten onderzoek op schoolniveau	16
4.	Onderzoek registratie en melding aan- en afwezigheid: Christelijk College de Noordgouw, havo	19
5.	Reactie van het bestuur	21

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie heeft op 13 december 2018 en op 5 en 7 februari 2019 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te Heerde. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende vraag centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer? Het onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van vier deelvragen:

1. Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft het voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt het op de verbetering van de onderwijskwaliteit?
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd op twee niveaus: op bestuursniveau en op schoolniveau. Op het niveau van het bestuur richt het onderzoek zich met de vier deelvragen op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

Standaard	Onderzocht
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•
Financieel beheer	
FB1 Continuïteit	•
FB2 Doelmatigheid	
FB3 Rechtmatigheid	•

Om Kwaliteitszorg en ambitie te kunnen beoordelen doen we niet alleen onderzoek op het niveau van het bestuur, maar onderzoeken we tevens de onderwijskwaliteit van de school waarvoor het verantwoordelijk is.

Op schoolniveau hebben we onderzoek gedaan bij de afdelingen vmbo-gt, havo en vwo van het Christelijk College de Noordgouw. We hebben dit onderzoek ingericht als een verificatieonderzoek.

Het verificatieonderzoek is onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg en het financieel beheer op bestuursniveau. We voeren het in de eerste plaats uit om vast te stellen of het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie voldoende is; het onderzoek laat zien of de

sturing op de kwaliteit door het bestuur ook in de praktijk werkt. Dit hebben we gedaan aan de hand van een aantal strategische doelstellingen en speerpunten van het bestuur. In samenspraak met het bestuur is gekozen voor het thema 'Ontwikkeling naar een lerende en professionele cultuur' en het thema 'versterking van de kwaliteitszorg'. Het eerste thema past bij de ambitie van het bestuur om op termijn in aanmerking te komen voor de waardering 'Goed' op een aantal standaarden.

In de tweede plaats geeft het verificatieonderzoek zicht op de onderwijskwaliteit van de school. We hebben daarom de standaard OP3 (Didactisch handelen) onderzocht. Hiermee sluiten we aan bij de ambities van de Noordgouw binnen het beleidsterrein 'Pedagogisch en didactisch onderwijsbeleid'.

Onderstaand figuur geeft weer hoe het vierjaarlijks onderzoek bij de school en het bestuur is ingericht. De informatie over de kwaliteit van deze scholen betrekken we bij onze jaarlijkse publicatie De Staat van het Onderwijs. Aangegeven is welke standaarden zijn onderzocht op deze school en bij het bestuur. Ook is aangegeven welk type onderzoek is ingezet.

Standaard	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP3 Didactisch handelen	•
Kwaliteitszorg en ambitie (bestuursniveau)	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Op de afdeling havo is tevens een VSV-onderzoek uitgevoerd.

Onderzoeksactiviteiten

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen hebben we op 5 februari 2019 alle afdelingen van de Noordgouw bezocht. Op 7 februari vond het themaonderzoek VSV plaats op de afdeling havo en hebben we een gesprek gevoerd met de MR en de Raad van Beheer. Vooraf en tijdens de onderzoeksdagen hebben we documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met sleutelfiguren binnen de organisatie. We hebben gesproken met leerlingen en docenten en verschillende lessen bezocht.

Overige wettelijke vereisten

De deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). Wij hebben de volgende vereisten onderzocht:

- Aanwezigheid schoolgids art. 24c, lid 3 WVO
- Vrijwilligheid ouderbijdrage art. 24a, lid 1d WVO
- Aanwezigheid meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld art. 3a WVO
- Registratie en melding van aan- en afwezigheid onderzocht op de Noordgouw, afdeling havo: art. 11; 13a; 14; 18; 21a; 27c Leerplichtwet 1969; art. 24a, eerste lid, onderdeel h; 24a, eerste lid onder a.2; 27 eerste lid; 28, eerste lid, onder c; 27a; 28a WVO; art. 13, 14 en 15 van het inrichtingsbesluit WVO.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen op de standaarden uit de kwaliteitsgebieden kwaliteitszorg en ambitie en financieel beheer op bestuursniveau. Ook de afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 gaat in op de resultaten van het verificatieonderzoek op de drie onderzochte afdelingen.

In hoofdstuk 5 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Goed
- Voldoende
- Onvoldoende
- Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2. Resultaten onderzoek op bestuursniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau: de oordelen op de standaarden in de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat de oordelen zijn op de twee onderzochte kwaliteitsgebieden op bestuursniveau. Ook is weergegeven in hoeverre onze oordelen overeenkomen met het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit op de scholen en in hoeverre het beleid van het bestuur doorwerkt tot op schoolniveau. Omdat bij een éénpitter Kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau samenvalt met Kwaliteitszorg en ambitie op schoolniveau, laten we de beoordeling hiervan achterwege op schoolniveau.

Oordelen op bestuursniveau voor de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer

Het beeld van het bestuur over de kwaliteit komt niet overeen met het beeld van de inspectie

Het beeld van het bestuur komt volledig overeen met het beeld van de inspectie

Het beleid van het bestuur werkt niet door tot op school/opleidingsniveau

Het beleid van het bestuur werkt volledig door tot op school/opleidingsniveau

Samenvattend oordeel

Is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

De sturing van de Stichting voor Voortgezet Onderwijs te Heerde is grotendeels op orde. Het bestuur heeft zicht op een aantal belangrijke aspecten van de onderwijskwaliteit. De zelfevaluatie die het bestuur heeft ingestuurd is voor een belangrijk deel herkenbaar in de praktijk.

Een punt waar het bestuur minder zicht op heeft, is de kwaliteit van het didactisch handelen van de leraren. De oordelen in de zelfevaluatie ten aanzien van het didactisch handelen zijn op onderdelen positiever dan hetgeen wij in de lessen hebben aangetroffen. Het stelsel van kwaliteitszorg kan versterkt worden door op een meer systematische wijze de kwaliteit van de lessen in beeld te brengen, de uitkomsten hiervan te analyseren en te verbinden met de eigen schoolambities en het scholingsbeleid. Het feit dat het bestuur in maart 2019 een externe audit (VIA visitatiecommissie) laat uitvoeren om de kwaliteit van de lessen in kaart te brengen, geeft aan dat het bestuur ook op dit onderdeel stuurt.

In het algemeen geldt dat het systeem van kwaliteitszorg wordt versterkt indien er duidelijke kwaliteitscriteria en normen zijn geformuleerd voor de output en het onderwijsproces.

Het bestuur voldoet aan de eisen van het kwaliteitsgebied financieel beheer. We zien op de korte of middellange termijn geen risico's voor de financiële continuïteit van het bestuur. Ook handelt het bestuur financieel rechtmatig.

2.1. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie, waarbij wij antwoorden geven op drie deelvragen.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

In het eerste vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau geven we in het funderend onderwijs geen oordeel op het kwaliteitsgebied

Kwaliteitszorg en ambitie. We geven alleen een oordeel op de drie standaarden afzonderlijk. Aan de hand van deze oordelen geven we een kwalitatieve beschrijving van het kwaliteitsgebied.

Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft zij voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt zij op de verbetering van de onderwijskwaliteit (KA1)?

De kwaliteitszorg is voldoende, hoewel het zicht en grip hebben op de kwaliteit van de lessen meer aandacht mag krijgen.

Het Strategisch Beleidsplan 2015-2019 beschrijft de beoogde ontwikkelingen voor de onderliggende vier jaren. Geformuleerde ambities liggen met name binnen de kwaliteitsgebieden Onderwijsproces (OP) en Kwaliteitszorg (KA1 en KA2). In de beschikbare documenten wordt veel nadruk gelegd op de groei naar een lerende en professionele cultuur. Daarnaast richt men zich op het versterken van de kwaliteitszorg c.q. het werken via de PDCA-cyclus.

De beschikbare documenten geven de indruk dat het bestuur en de schoolleiding een reëel beeld hebben van de bereikte resultaten: men benoemt positieve ontwikkelingen, maar constateert op verschillende aspecten ook dat de uitwerking in de praktijk nog niet in lijn is met de didactische visie en gestelde ambities. Dit geldt ook voor het werken volgens de PDCA-systematiek, waarover men zelf stelt dat dit (anno 2017) nog onvoldoende van de grond is gekomen. Ook uit het schoolplan 2017-2021 spreekt deze kritische insteek, waarmee dit plan zich (op een positieve manier) onderscheidt van vele andere schoolplannen.

Tijdens het onderzoek in 2019 stellen wij vast dat het bestuur voldoende zicht heeft op de onderwijsresultaten, waarbij de examenresultaten iets boven het landelijk gemiddelde liggen. Binnen de vaksecties worden de resultaten systematisch geanalyseerd en besproken. Ook wordt per afdeling de doorstroom van de leerlingen in kaart gebracht.

Het zicht en grip hebben op het onderwijsproces, met name het didactisch handelen, kan echter versterkt worden. De bestuurder verwacht van de docenten dat zij elkaar scherp houden door bij elkaar in de les te gaan kijken en dat de afdelingsleiders frequent de lessen van de teamleden bezoeken. Uit de gesprekken hierover blijkt echter dat dit in de praktijk weinig gebeurt. We hebben ook geen lesobservatiemodel aangetroffen dat gebruikt kan worden om de leskwaliteit in beeld te brengen en als basis kan dienen voor een zogenaamde vlootstouw. We weten dat de 5 of 6 rollen van de leraar gehanteerd worden, maar dit was geen herkenbaar element in de lessen die wij hebben bijgewoond.

Nieuwe collega's worden overigens wel in het eerste jaar intensief gecoacht door collega's die daarin zijn geschoold.

Om sterker te kunnen sturen op het realiseren van de beoogde doelen van de schoolontwikkeling is het belangrijk dat er een eenduidige visie wordt geformuleerd met betrekking tot wat een goede les op de Noordgouw is en welke elementen van schoolontwikkeling zichtbaar moeten zijn in de lessen. Aan welke competenties en vaardigheden moeten docenten voldoen, wat wordt van de leerlingen verwacht en hoe worden deze processen gemonitord en geëvalueerd? Als hier meer en systematischer aandacht aan wordt besteed, is het eenvoudiger om ook de effecten van ingevoerd beleid - bijvoorbeeld de Coveylessen in de onderbouw - in beeld te brengen.

Bovenstaande laat onverlet dat wij van mening zijn dat het bestuur op hoofdlijnen voldoende zicht heeft op de onderwijskwaliteit en ook stuurt op verdere verbetering hiervan. Dat blijkt uit het strategisch beleidsplan, het schoolplan, afdelingsplannen en andere documenten die op een heldere manier de visie en missie van de school en de beleidsvoornemens in de afgelopen en toekomstige vierjarencyclus beschrijven. Ook laat het bestuur zich informeren over de onderwijskwaliteit op zijn school door een externe visitatie in het voorjaar van 2019. Dit wordt uitgevoerd door een samenwerkingsverband van negen Veluwe scholen.

Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer (KA2)?

We beoordelen de kwaliteitscultuur als voldoende. Het (one tier) bestuur handelt volgens de code goed bestuur en werkt actief aan het realiseren van een transparante en integere kwaliteitscultuur. Wij stellen vast dat in voldoende mate in gezamenlijkheid vanuit een verbetercultuur en professionaliteit gewerkt wordt aan onderwijsverbetering en -ontwikkeling. Voor wat betreft de onderwijsambities streeft men naar meer eigenaarschap voor het leren bij de leerlingen, het leren van 21ste-eeuwse vaardigheden, het ontwikkelen van pedagogisch en didactisch onderwijsbeleid gebaseerd op recente onderzoeksinzichten (m.n. Covey), het investeren in goede ict-voorzieningen én het gebruik daarvan en een betere afstemming van het onderwijsaanbod op de leerbehoefte van de leerling in elke afdeling.

De uitwerking van die onderwijsambities zien we terug in de verschillende afdelings- en teamplannen die weer voortkomen uit het strategisch beleidsplan 2015-2019.

In het kader van de strategische personeelsplanning (SHRM) stimuleert het bestuur personeelsleden om hun talenten te ontwikkelen. Er is geen formeel scholingsplan opgesteld. Het bestuur geeft aan dat de ontwikkeling van ieders talent wordt gefaciliteerd, zolang dat in overeenstemming is met de doelen uit het Schoolplan 2017-2021. In de praktijk zien we dat alle docenten per afdeling

hebben aangegeven aan welk onderwerp of doel zij dit schooljaar werken. Op die manier wordt expertise of belangstelling van de docenten inzichtelijk gerelateerd aan de onderwijsontwikkeling per afdeling.

De rector-bestuurder voert periodiek een overleg met de afdelingsleiders om de voortgang van de verschillende onderwijsontwikkelingen te bespreken. Aangezien het strategisch beleidsplan dit jaar (2019) afloopt wordt binnenkort gestart met de evalueatie van de verschillende beleidsonderdelen. Dan worden de effecten in beeld gebracht en wordt bepaald welke speerpunten of onderwijsinnovaties in het nieuwe strategisch beleidsplan opgenomen worden.

De besturingsfilosofie van de bestuurder kenmerkt zich door 'betrokken besturen op afstand'. De menselijke maat, vertrouwen en verbinding vormen daarin kernwaarden. De verantwoordelijkheid wordt zo laag mogelijk in de organisatie gelegd. Hiermee wil de bestuurder initiatieven die de kwaliteit van het onderwijs versterken stimuleren.

In de praktijk zien we dat de bestuurder hiermee 'worstelt' en het lastig vindt om zijn gewenste tempo van de onderwijsvernieuwing af te stemmen op de mogelijkheden en beperkingen (o.a. werkdruk) die het team in de dagelijkse praktijk ervaart.

Om enerzijds werkdrukverlichting te bewerkstelligen en anderzijds ruimte te geven voor de ontwikkeling van onderwijsvernieuwingen, werkt de Noordgouw in 2017/2018 en 2018/2019 met een 45-minutenrooster. Volgens de beschikbare documenten heeft dat veel positieve ontwikkelenergie losgemaakt onder docenten.

Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen (KA3)?

Het bestuur legt voldoende verantwoording af aan belanghebbenden en staat voldoende open voor tegenspraak.

De uitvoerend bestuurder legt verantwoording af aan de toezichthoudend bestuurders die ook zelf regelmatig op school komen en met diverse geledingen spreken. Daarnaast wordt verantwoording afgelegd aan de Medezeggenschapsraad (MR). Verder is de inspraak geregeld via afdelingswijs georganiseerde ouderpanels, een overkoepelende ouderraad (OR) en een schoolbrede leerlingenraad.

In het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af aan haar stakeholders. In dit jaarverslag wordt ingegaan op de belangrijkste elementen van het gevoerde beleid. Het jaarverslag 2017 bevat een rapportage van het toezichthoudend orgaan. De school verantwoordt zich vrij uitgebreid op Scholen op de Kaart.

2.2. Financieel beheer

Wij baseren ons oordeel over het kwaliteitsgebied Financieel beheer op de beoordeling van de onderliggende standaarden voor financiële continuïteit en rechtmatigheid. Wij geven in beginsel geen oordeel over financiële doelmatigheid.

De financiële continuïteit en rechtmatigheid zijn beide beoordeeld als 'voldoende'. Het financieel beheer is dan ook beoordeeld als 'voldoende'.

Financieel beheer	V
	O V
FB1 Continuïteit	•
FB3 Rechtmatigheid	•

Financiële continuïteit

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen van het bestuur uit de jaarverslaggeving over de afgelopen en de toekomstige drie jaren afgezet tegen de signaleringswaarden ('indicatie') die wij gebruiken in onze jaarlijkse risicodetectie.

Kengetallen	Indicatie	Realisatie			Prognose		
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	1,31	1,51	1,76	1,64	1,51	1,60
Solvabiliteit 2	< 0,30	0,55	0,58	0,61	0,58	0,56	0,56
Weerstandsvermogen	< 5%	22,4%	24,2%	25,3%	27,1%	29,3%	30,3%
Huisvestingsratio	> 10%	6,8%	7,8%	6,0%	nvt	nvt	nvt
Rentabiliteit	< 0%	0,15%	1,22%	1,00%	1,12%	1,06%	0,59%

Wij beoordelen de financiële continuïteit als 'voldoende'. De tabel bevat geen indicatie van financiële risico's voor de continuïteit van het onderwijs binnen nu en twee jaar. Ons onderzoek bevestigde dat beeld.

Wel wijzen wij op enkele aandachtspunten. Het strategisch beleid werd in de continuïteitsparagraaf niet geëxpliciteerd en de financiële effecten ervan op de onderscheiden posten in de meerjarenbegroting werden daarin ook niet genoemd. Elders in het jaarverslag werd het beleid wel verwoord en daarvoor werd ook verwezen naar het strategisch beleidsplan. In het algemeen ontbrak het in de

continuïteitsparagraaf aan toelichting. Dat geldt behalve voor de meerjarenbegroting ook voor de raming van de leerlingenaantallen.

Financiële doelmatigheid

Wij geven geen oordeel over de financiële doelmatigheid. Wel informeren wij bij besturen naar aspecten van doelmatigheid en gaan daarover zo nodig het gesprek aan. Bij de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Verslag Raad van Beheer over toezicht op doelmatig gebruik van rijksmiddelen.
Het is de wettelijke taak van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs om onafhankelijk en deugdelijk intern toezicht mogelijk te maken. Bevoegdheden die hij moet beleggen bij de intern toezichthouder (ook wel de Raad van Toezicht of Raad van Beheer) zijn onder meer, dat deze moet toezien op de financiële doelmatigheid. De intern toezichthouder legt verantwoording af over de uitoefening van zijn bevoegdheden in het jaarverslag. De verantwoording over het toezicht op doelmatigheid hebben wij niet aangetroffen in het jaarverslag over 2017. Wij verzoeken de intern toezichthouder aandacht te besteden aan de doelmatigheid van de besteding en de verantwoording van zijn toezicht daarop in de jaarverslagen vanaf 2018. Dit aspect van het interne toezicht is op dit moment sectorbreed nog in ontwikkeling. Daarom vinden wij het vooralsnog niet gepast om naast dit verzoek ook een uitdrukkelijke herstelopdracht te geven.
- Besteding middelen Passend Onderwijs.
Het bestuur ontving in 2017 aan middelen passend onderwijs voor arrangementen en versterking van de basisondersteuning €524K. Het bestuur verantwoordt zich onvoldoende over de inzet van deze middelen. Deze informatie komt niet tegemoet aan de breed levende maatschappelijke behoefte op dit onderwerp. Wij geven het bestuur daarom in overweging, aandacht te besteden aan de besteding en de verantwoording van deze zorgmiddelen in de jaarverslagen vanaf 2018: hoe werden de middelen besteed en welke resultaten werden daarmee behaald.

Financiële rechtmatigheid

We beoordelen de financiële rechtmatigheid voor de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs als 'voldoende'. Wij baseren ons hierbij op de bevindingen van de instellingsaccountant uit het eerstelijnstoezicht op de financiën van het onderwijs. Daarnaast speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van de financiële rechtmatigheid. In het onderzoek bij de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs leidt de weg van de beschikbare informatie tot een positief oordeel.

U heeft ons kennis laten nemen van uw begroting voor 2019. Daarover

en dan met name over het werkblad “MATERIEEL-PRIVAAT” hadden wij ook telefonisch overleg met u. Naar aanleiding daarvan vragen wij u om het onderscheid publiek-privaat nader te overwegen en in een volgend jaarverslag transparant – kwalitatief en kwantitatief - te verantwoorden welke baten en lasten tezamen het private resultaat vormen.

Wanneer u voor private activiteiten (mede) met publieke middelen gefinancierde voorzieningen aanwendt moet u daarvoor ten laste van de private activiteit en ten gunste van de publieke middelen tenminste de integrale kostprijs van die voorzieningen in rekening brengen (bijvoorbeeld de kapitaalslasten en de personele lasten voor de kantine).

Baten uit verhuur en medegebruik van (mede) met publieke middelen bekostigde voorzieningen behoren tot de publieke middelen (baten uit verhuur, detachering, ..).

En activiteiten als leerlingbegeleiding, “identiteit” en diploma-uitreiking kunnen tot de bekostigde wettelijke activiteiten behoren, zodat u de lasten ervan (mits doelmatig en dus niet buitensporig) als publieke lasten mag verantwoorden.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
School		
Binnen de standaard didactisch handelen (OP3) is er onvoldoende sprake van het rekening houden met verschillen tussen leerlingen in de les. De school voldoet hiermee niet aan artikel 2, tweede lid WVO.	Het bestuur zorgt dat de kwaliteit van het didactisch handelen voldoet aan de wettelijke vereisten.	Bij het volgende onderzoek bij het bestuur of de school willen wij geïnformeerd worden over de vorderingen bij deze standaard. Daarnaast kunnen wij - afhankelijk van het type onderzoek - het didactisch handelen opnieuw onderzoeken.
Het percentage vsv is niet in de schoolgids opgenomen (art. 24a, eerste lid onder a, van de WVO).	Het bestuur draagt er zorg voor dat de eerstvolgende schoolgids het percentage leerlingen dat de school zonder diploma verlaat bevat.	Wij controleren de eerstkomende schoolgids op dit punt.

3. Resultaten onderzoek op schoolniveau

In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten van het verificatieonderzoek dat we op alle afdelingen (vmbo-gt, havo en vwo) hebben uitgevoerd. We hebben ons daarbij gericht op de kwaliteit van het didactisch handelen vanwege de onderwijsambities van de school op dit gebied (o.a. 21^e eeuwse vaardigheden, werken vanuit de 7 eigenschappen van Covey, ICT-gebruik in het onderwijs en een betere afstemming van het onderwijsaanbod op de leerbehoefte van de leerling in elke afdeling). De school streeft ernaar dat elke leerling zijn of haar talent optimaal ontwikkelt op het gebied van kennis, vaardigheden en competenties. De school heeft de ambitie uitgesproken een kwaliteitsschool te willen zijn. Bij het onderzoek naar de kwaliteit van het didactisch handelen waren wij benieuwd in hoeverre de geformuleerde onderwijsambities zichtbaar zijn in de lespraktijk.

Wij hebben bewust ervoor gekozen alle afdelingen te bezoeken omdat de laatste onderzoeken plaatsvonden in 2013 (havo) en 2014 (havo).

Omdat de onderwijsresultaten geen risico's vertonen (alle indicatoren scoren driejaarsgemiddeld boven de norm) en er vrijwel geen signalen over veiligheid, lesuitval of anderszins zijn, hebben wij ons onderzoek op schoolniveau beperkt tot het didactisch handelen. Op Scholen op de Kaart geven leerlingen in 2017/2018 een 7,1 voor het schoolklimaat en een 9,0 voor veiligheid.

Aangezien de school een zogeheten éénpitter is hebben we de kwaliteitszorg en de kwaliteitscultuur niet apart op schoolniveau beoordeeld. Deze indicatoren zijn beoordeeld bij de bestuurlijke kwaliteitszorg en ambitie.

Christelijk College de Noordgouw

Onderwijsproces: OP3-didactisch handelen

Onderwijsproces	O	V	G
OP3 Didactisch handelen		●	

Didactisch handelen is voldoende, maar de afstemming op verschillen tussen leerlingen (differentiatie) moet beter.

Het didactisch handelen laat grote verschillen in leskwaliteit zien. We

hebben lessen gezien met een duidelijke lesstructuur, voldoende uitleg en actieve betrokkenheid van leerlingen, maar ook lessen die maar net aan de basiskwaliteit voldoen.

De school hanteert de vijf (inmiddels zes) rollen van de leraar, maar een aantal onderdelen hiervan hebben we niet in de lessen aangetroffen. Het gastheerschap was wel waarneembaar en past ook bij de goede pedagogische relatie tussen docenten en leerlingen die de school nastreeft en realiseert.

Opvallend is dat in de meeste lessen geen duidelijk lesdoel werd aangegeven. Wel troffen wij soms een spoorboekje aan met de lesopzet en/of lesactiviteiten, maar een onderwijsleergesprek over het lesdoel en het ophalen van voorkennis over de inhoud van de les hebben we gemist. Omdat aan het begin van de les in de meeste lessen geen expliciet lesdoel werd benoemd hebben we ook vrijwel geen reflectie op de les aangetroffen bij de afsluiting van de les.

De lessen laten zich typeren als docentgestuurde, traditionele lessen. Het streven van de school om leerlingen meer eigen verantwoordelijkheid te geven voor het onderwijs en leren, alsook het leveren van meer maatwerk, bevindt zich nog in de ontwikkelfase. Vaak werd begonnen met het geven van een korte klassikale instructie of uitleg, waarna de leerlingen zelfstandig aan het werk gingen. Leerlingen zijn in het algemeen betrokken bij de lesactiviteiten, maar we hebben vrijwel geen activerende didactische werkvormen aangetroffen waarbij leerlingen bijvoorbeeld ook samen aan opdrachten moesten werken. Ook het gebruik maken van digitale content (ICT, 21ste century skills) is - op enkele inspirerende lessen na - nog weinig aangetroffen.

In beleidsstukken van het bestuur en de afdelingsplannen wordt aangegeven dat het toewerken naar een gepersonaliseerde leerroute een belangrijk onderwijsdoel is. Wij stellen vast dat op dit gebied nog veel te winnen is. Het rekening houden met verschillen tussen leerlingen hebben wij in te weinig lessen aangetroffen. Differentiatie is belangrijk om ervoor te zorgen dat bijvoorbeeld de sterkere leerlingen uitgedaagd worden en/of dat zwakkere leerlingen juist geholpen worden in het verbeteren van hun basisvaardigheden waardoor zij betere resultaten bereiken.

De leerlingen zelf geven in gesprekken aan dat er tijdens de lessen weinig met hun sterke en zwakke punten rekening wordt gehouden. Buiten de lessen vinden wel bepaalde activiteiten plaats, zoals remedial teaching, huiswerkbegeleiding en bijles door oudere leerlingen.

Het bestuur ontvangt op het gebied van differentiatie een herstelopdracht.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

4. Onderzoek registratie en melding aan- en afwezigheid: Christelijk College de Noordgouw, havo

Op 7 februari 2019 hebben we op de Noordgouw afdeling havo een onderzoek uitgevoerd naar de naleving van de wettelijke vereisten op het gebied van de registratie en melding van aan- en afwezigheid. Het betreft wettelijke vereisten uit de Leerplichtwet 1969 (LPW) en een aantal relevante artikelen uit de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en de daarop gebaseerde lagere regelgeving. Deze wettelijke verplichtingen vallen onder de overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader).

We hebben onderzocht of de school voldoet aan de naleving van de wettelijke vereisten op de volgende gebieden:

- registratie en melding van ongeoorloofd verzuim
- vermelden verzuimbeleid in de schoolgids
- vrijstelling van geregeld schoolbezoek (verlof)
- schorsing en/of verwijdering.

Verzuimregistratie

De school registreert op deugdelijke wijze de aan- en afwezigheid van leerlingen. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt over de registratie en het sanctioneren van te laat komen, ziekmelden en spijbelen. Deze afspraken zijn helder voor de medewerkers en de leerlingen. De taakverdeling is duidelijk vastgelegd en de teamleden voeren de taken in de praktijk nauwgezet uit zoals afgesproken. De school zorgt voor vervanging bij afwezigheid van betrokken medewerkers. Door de deugdelijke registratie kan de school in de basis voldoen aan de wettelijke regels over het melden van verzuim zonder geldige reden.

Meldingsplicht

Wij kunnen niet beoordelen of de school voldoet aan de wettelijke verplichting om ongeoorloofd verzuim van leerplichtige leerlingen te melden. Deze meldplicht geldt voor leerplichtige leerlingen die nog geen startkwalificatie hebben en binnen vier opeenvolgende lesweken 16 uur zonder geldige reden afwezig zijn. Ook kunnen wij niet beoordelen of de school voldoet aan de wettelijke verplichting om ongeoorloofd verzuim van leerlingen tussen 18 en 23 jaar te melden. Deze meldplicht geldt voor leerlingen die nog niet in het bezit zijn van een startkwalificatie en die vier aaneengesloten lesweken zonder geldige reden afwezig zijn.

Er waren in de onderzochte periode binnen de onderzoeksgroep

namelijk geen leerlingen waarvan de ongeoorloofde absentie de school had moeten melden.

We zien dat de school de aan- en afwezigheid van leerlingen deugdelijk registreert. We hebben het vertrouwen dat als de school verzuim moet melden, zij dit juist en op tijd doet.

Communicatie van verzuimbeleid

De school voldoet aan de wettelijke verplichting om in de schoolgids bepalingen over het verzuimbeleid op te nemen.

In de schoolgids ontbreekt echter het percentage of aantal leerlingen dat de school zonder diploma heeft verlaten. Hiermee voldoet de school niet aan artikel 24a, eerste lid, onder a van de WVO.

Verwijdering van leerplichtige en niet-leerplichtige leerlingen

Wij kunnen geen oordeel geven over de naleving van de wettelijk voorgeschreven meldingsplicht van de verwijdering van leerlingen jonger dan 16 jaar of leerlingen jonger dan 18 jaar zonder startkwalificatie (artikel 27, eerste lid van de WVO, artikelen 14 en 15 van het IB en artikel 18, eerste lid van de Leerplichtwet 1969). Tevens kunnen wij niet beoordelen of de school voldoet aan de wettelijk voorgeschreven meldingsplicht van de verwijdering van leerlingen van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie (artikel 28 van de WVO en de artikelen 14 en 15 van het IB).

Wij hebben het onderwerp weliswaar onderzocht, maar er waren geen leerlingen die voor melding in aanmerking kwamen. Daardoor kunnen wij niet vaststellen of de school de geldende meldingstermijn hanteert.

Schorsing

Wij kunnen niet beoordelen of de school voldoet aan de wettelijk voorgeschreven meldingsplicht met betrekking tot schorsingen (artikel 13 van het IB). Het onderwerp is weliswaar onderzocht, maar er waren geen leerlingen die voor melding in aanmerking kwamen. Daardoor kunnen wij niet vaststellen of de school de geldende meldingstermijn hanteert.

Verlenen van verlof

Op de school hebben wij enkele dossiers ingezien van het verlenen van verlof buiten de schoolvakanties. Wij constateren dat de directeur in alle gevallen een juiste toepassing aan de wet heeft gegeven.

5 . Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg en de onderwijskwaliteit:

Wij herkennen ons in het positieve beeld dat in dit rapport wordt weergegeven: alle onderzochte indicatoren scoren 'voldoende'! De afgelopen jaren is hard gewerkt om de resultaten van de leerlingen goed op orde te krijgen en te houden. We zien dat die stabiele basiskwaliteit door de inspectie herkend en gewaardeerd wordt, er waren geen nadere onderzoeken op andere indicatoren van de inspectie nodig. Het didactisch handelen was voldoende. Alle basisindicatoren scoorden driejarig 'boven gemiddeld', wat getuigt van structurele kwaliteitsborging. Ook het financiële deel van de school is goed op orde. Het pedagogisch klimaat, de sfeer en ook de kritische blik op het eigen handelen en de voortgang van de ingezette processen zijn als opvallend positief gekwalificeerd en daar zijn we trots op!

De aanbevelingen in dit rapport helpen ons om meer te focussen: meer differentiatie in de lessen, leren van en met elkaar en meer activerende didactiek. Dat past qua timing perfect bij de nieuwe visie die we in november 2018 hebben omarmd:

- We bevorderen eigenaarschap, verantwoordelijkheid, participatie en persoonlijkheidsontwikkeling bij de leerling.
- We stimuleren onderwijsvormen die maatwerk, gepersonaliseerd leren en betekenisvol leren mogelijk maken.
- We geven ruimte om daarin nieuwe wegen te bewandelen.
- We blijven ons ontwikkelen als 'lerende organisatie'.

Meer differentiatie in de klas is een onderdeel van gepersonaliseerd leren en wordt onder andere gefaciliteerd door de stappen die we als school zetten bij de digitalisering van het onderwijs. Dat vraagt om een herbezinning op wat wij een goede les vinden en hoe de nieuwe onderwijsontwikkelingen zichtbaar zal worden in de les.

In maart 2019 zullen de lesobservaties van de ViA-visitatiecommissie, waarbij een kleine 40 lessen worden bezocht, ons een goed gefundeerd overzicht (vlootschouw) van de stand van zaken bij de lessen geven. De analyse uit het visitatierapport zullen we gebruiken voor verdere ontwikkeling van goede lessen. Over welke competenties en vaardigheden docenten moeten beschikken, wat van leerlingen wordt verwacht en hoe deze processen worden gemonitord en geëvalueerd, komt in het interne gesprek over de 'goede les' en de professionele cultuur aan de orde. Die opdracht zal verder worden uitgewerkt de komende maanden en jaren.

Het realiseren van een professionele leer- en aanspreekcultuur is een beweging die is ingezet en nog verder zal moeten groeien de komende

jaren. Zo'n proces heeft langere tijd nodig. Als onderdeel van dat proces hebben we het voornemen om collegiale consultatie meer te gaan faciliteren en om als schoolleiding vaker lessen bij te wonen.

De school is financieel goed 'in control'. Ook daar is de afgelopen jaren veel in geïnvesteerd en we zijn trots dat we dat terugvinden in dit rapport. We worden aangespoord een beperkt aantal zaken verder aan te scherpen. De opmerkingen over de verantwoording van de doelmatigheid van de besteding van de middelen in combinatie met het gevoerde beleid en verantwoording van de middelen voor Passend Onderwijs nemen we ter harte en zullen in de jaarrekening van 2018 worden verwerkt. De posten die publiek of privaat geboekt worden zullen we onderzoeken en waar nodig aanpassen. Ook dat zal zichtbaar worden in de komende jaarrekening.

Tot slot laat het deelonderzoek havo van de absentiecontrole en doormelding naar Leerplicht en Inspectie zien dat dit we ook op dit onderdeel de zaken goed voor elkaar hebben en adequaat handelen, mocht dat aan de orde zijn. De vermelding van het aantal leerlingen dat zonder startkwalificatie de school verlaat, zal in de volgende schoolgids worden opgenomen. Het verlaten van de school zonder startkwalificatie komt op onze school gelukkig niet tot nauwelijks voor.

De inspectie meldde in de terugkoppeling dat zij, alles overziende 'tevreden' waren. In die wetenschap blijven we bouwen aan onze mooie, lerende organisatie!

J.M. de Vries
rector-bestuurder

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

